

31 MART 2024 YEREL SEÇİMLERİNE VE SEÇİMLERE KATILIM ORANLARINA DAİR ANKET ÇALIŞMA RAPORU

YÖNTEM VE AMAÇ

Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi 10-23 Nisan 2024 tarihinde Türkiye genelinde yer alan 15 kentte, 31 Mart 2024 de gerçekleşen Mahalli İdareler Genel Seçimi'ne ilişkin saha araştırması gerçekleştirmiştir.

Ankara, Kocaeli, İstanbul, İzmir, Mardin, Mersin, Şanlıurfa, Şırnak, Diyarbakır, Van, Batman, Kars, Bingöl, Elazığ, Gaziantep'te gerçekleşen anket çalışmasına 1291 kişi katılmıştır.

Online ortamda gerçekleşen anketlere verilen yanıtlar SPSS programına aktarılmış, ortaya çıkan veriler grafik ve tablolarla analiz edilmiştir. Sorulara verilen yanıtlar; aynı zamanda cinsiyet, yaş, hane aylık geliri gibi değişkenlerin yanında 31 Mart 2024 tarihinde yapılan seçimlerde araştırma grubunun oy tercihine dair verdiği yanıtlar, karşılaştırmalı tablolarla analize tabi tutulmuştur.

Online olarak gerçekleşen çalışmada ağırlıklı olarak, seçimler sonrası en çok tartışma konusu olan "katılım oranlarına" dair seçmen algısı ölçülmeye çalışılmıştır. Saha çalışmasının dayandığı soru formu 3 bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm; Araştırma grubunun cinsiyet, yaş, istihdam, sosyal güvence gibi sosyo ekonomik durumunu içeren demografik verilere odaklanırken, ikinci bölüm; 31 Mart 2024 tarihinde gerçekleşen seçimlerde oy tercihleri ve sonuçlarına dair algıya; Üçüncü bölüm ise araştırma grubunun oy kullandığı kentte, bölgesinde ve ülke genelinde seçimlere katılım oranlarına dair algısına, düşük katılım nedenlerine odaklanmıştır.

Verilen yanıtlar cinsiyet, yaş, hane aylık geliri ve 31 Mart 2024 de yapılan Belediye Başkanlığı seçimlerinde verilecek oy tercihleri ile karşılaştırılmıştır.

Anket çalışmasına katılım gösterenlerin profilleri incelendiğinde; Araştırma grubunun %62,3'ünün Erkek, %37,7'sinin Kadın katılımcılardan oluştuğu görülmüştür. Orta yaş grubunun ağırlıkta katılım gösterdiği çalışmanın %31'i 35-44, %20'si 45-54, %21,4'ü 55-64 yaş grubundan oluşmuştur. Yine çalışmanın eğitim düzeyi yüksek bir katılımcı grubuna ulaştığı tespit edilmiştir. Araştırma grubunun %51,1'i Üniversite, %22,9'u Lisansüstü mezunu olduklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte hane aylık geliri %19,4'ünün 40001-50000TL, %36,5'inin 50001 TL ve üstü gelire sahip gruptan olduğu ölçülürken, istihdam açısından %20,7'si Emekli, %16'sı Devlet Memuru, Şef, Müdür vs., %15,2'si Profesyonel Meslek (Mim.Av.Dr.Vb.), %12,2'si İşçi olduklarını belirtmişlerdir.

31 Mart 2024 tarihli yerel seçimlerindeki oy tercihi ve seçmen davranışına dair ilk soruya gelen yanıtla göre araştırma grubunun %51,4'ü CHP, %18,7'si AKP, %15,3'ü DEM Parti, %10,7'si Oy Kullanmadım derken; "Oy Kullanmadım" diyenlerin %30,4'ü Partimin Yanlış Tutumlarından Kaynaklı, %21,7'si Gerek Duymadım, %13'ü Şehir Dışında Olduğum İçin, %12,4'ü Alternatifler Arasında Tercih Yapmamak İçin, %10,9'u Sağlık Sorunlarımdan Kaynaklı, %10,2'si Mevcut Düzeni Meşrulaştırmamak İçin, %1,4'ü Adil Bulmadığım Önseçimlerden Kaynaklı Oy kullanmadığını bildirmiştir. Çalışmaya katılan araştırma grubu içinde, Parlamentoda grubu bulunan İYİ Parti'ye oy veren seçmenlerin bulunmadığı dikkat çekmiştir. O nedenle verilen yanıtlar ve oy tercihleri karşılaştırmalarında İYİ Parti'ye oy verenlerin algı ve eğilimleri yer almamıştır.

Araştırma grubunun %52,4'ü Seçim Sonuçlarına Göre Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Oy Verdiği Partiyi Başarılı Bulduğunu bildirirken, %12,9'u Başarılı Bulmadığını %23,3'ü Kısmen Başarılı Bulduğunu ifade etmiştir.

Seçim Sonuçlarına Göre Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Oy Verdiğiniz Partiyi Başarılı Buluyor Musunuz? Sorusunun 31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz? karşılaştırmasına baktığımızda;

AKP'ye oy veren katılımcıların %31,4'ü, CHP'ye oy veren katılımcıların %67,6'sı, DEM Parti'ye oy veren katılımcıların %54,5'i, YRP'ye oy veren katılımcıların %95,2'si Evet Oy verdiğim partiyi başarılı buluyorum derken, AKP'ye oy veren katılımcıların %36'sı, CHP'ye oy veren katılımcıların %5,9'u, DEM Parti'ye oy veren katılımcıların %18,7'si, YRP'ye oy veren katılımcıların %2,4'ü Hayır Başarılı bulmuyorum demiştir.

Araştırma grubuna yöneltilen 31 Mart 2024 Belediye Başkanlığı Seçiminde, Oy Kullandığınız Kentte, Seçmen Katılım Oranının Düşük Olduğunu Düşünüyor Musunuz? sorusuna katılımcıların %62,3'ü Evet, %37,7'si Hayır yanıtlarını vermişlerdir. Araştırma grubunun %35,5'i AKP'nin, %22,4'ü DEM Parti'nin, %11,5'i AKP'nin ve DEM Partinin, %9'u Bütün Partilerin Seçmenlerinin, %7,2'si ise AKP-MHP seçmeninin en çok katılım göstermediğini düşünürken; AKP'ye oy veren katılımcıların %81,8'i , CHP'ye oy veren katılımcıların %46,1'i , DEM Parti'ye oy veren katılımcıların %83,8'i, Oy Kullanmadım yanıtını veren katılımcıların %71'i Oy Kullandıkları Kentte Seçmen Katılım Oranının düşük olduğunu düşündüğünü bildirmiştir.

"Evet ise; En Çok Hangi Parti Seçmeninin Katılmadığını Düşünüyorsunuz?" Sorusunun "31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz?" Karşılaştırmasına baktığımızda; AKP'ye oy veren görüşmecilerin, %38,5'i AKP, %21,5'i DEM Parti, %13,5'i AKP-MHP;

CHP'ye oy veren görüşmecilerin, %43,9'u AKP, %12,4'ü Bilmiyorum/Fikrim Yok, %11,1'i AKP-DEM Parti;

DEM Parti'ye oy veren görüşmecilerin, %25,9'u AKP, %47,6'sı DEM Parti, %11,4'ü AKP ve DEM Parti;

Oy Kullanmadım yanıtını veren görüşmecilerin, %36,7'si DEM Parti, %21,4'ü AKP ve DEM Parti, %20,4'ü AKP seçmeninin seçime katılmadığını düşündüğünü söylemiştir.

"Sizce Kentinizde Seçime Katılmama Nedeni Nedir?" Sorusuna katılımcıların %15'i Ekonomik Kriz, %12,7'si Partilere Olan Tepkilerden Dolayı, %9,5'i Siyasetin Çözüm Üretememesi, %7,2'si Aday Profillerinden Kaynaklı, %6,4'ü Parti Yönetimlerinin Yaklaşımlarından Kaynaklı yanıtlarını vermişlerdir.

Evet ise; Sizce Kentinizde Seçime Katılmama Nedeni Nedir? Sorusunun 31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz? karşılaştırma baktığımızda;

AKP'ye oy veren görüşmecilerin %18'i Partilere Olan Tepkilerden Dolayı, %10,5'i Güvensizlik, %9'u Halkın Sesine Kulak Vermedikleri için;

CHP'ye oy veren görüşmecilerin, %26,7'si Ekonomik Kriz, %10,6'sı Bilmiyorum/Fikrim Yok, %9,3'ü Umutsuzluk;

DEM Parti'ye oy veren görüşmecilerin, %13,9'u Partilere Olan Tepkilerden Dolayı, %9'u Yanlış Politikalar/Yetersiz Siyasetçiler;

Oy Kullanmadım yanıtını veren görüşmecilerin, %21,4'ü Değişime Olan İncanın Tükenmesi, %17,3'ü Parti Yönetimlerinin Yaklaşımlarından Kaynaklı, %15,3'ü Partilere Olan Tepkilerden Dolayı, yanıtlarını vermiştir.

Araştırma grubuna daha sonra oy kullandığı kentin içinde bulunduğu Bölgede seçime katılımı nasıl değerlendirdiği sorulmuştur. Katılımcılara yöneltilen 31 Mart 2024 Belediye Başkanlığı Seçiminde,

Kentinizin Yer Aldığı Bölgenin Seçmen Katılım Oranının Düşük Olduğunu Düşünüyor Musunuz? sorusuna katılımcıların %51,5'i Evet, %48,5'i Hayır yanıtlarını vermişlerdir.

Evet ise; Kentinizin Bulunduğu Bölgede En Çok Hangi Parti Seçmenin Katılmadığını Düşünüyorsunuz? sorusuna katılımcıların %40,4'ü AKP, %27,6'sı DEM Parti, %10,6'sı AKP ve DEM Parti, %7,6'sı Bütün Partilerin Seçmenleri, %6,1'i AKP-MHP yanıtlarını vermişlerdir.

"31 Mart 2024 Belediye Başkanlığı Seçiminde, Kentinizin Yer Aldığı Bölgenin, Seçmen Katılım Oranının Düşük Olduğunu Düşünüyor Musunuz? Sorusunun 31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz? karşılaştırmasına baktığımızda;

AKP'ye oy veren görüşmecilerin %74,4'ü, CHP'ye oy veren görüşmecilerin %32,5'i, DEM Parti'ye oy veren görüşmecilerin %75,3'ü, Oy Kullanmadım yanıtını veren görüşmecilerin %61,6'sı Bölgelerinde katılımın düşük olduğunu söylemiştir.

Evet ise; En Çok Hangi Parti Seçmenin Katılmadığını Düşünüyorsunuz? Sorusunun 31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz? karşılaştırmasına baktığımızda;

AKP'ye oy veren görüşmecilerin, %40,2'si AKP, %22,3'ü DEM Parti, %13'ü Bütün Partilerin Seçmenleri;

CHP'ye oy veren görüşmecilerin, %51,7'si AKP, %15,1'i DEM Parti, %10,3'ü AKP-MHP;

DEM Parti'ye oy veren görüşmecilerin, %47,7'si DEM Parti, %33,6'sı AKP, %8,7'si Bütün Partilerin Seçmenleri;

Oy Kullanmadım yanıtını veren görüşmecilerin, %36,6'sı DEM Parti, %26,9'u AKP, %22,6'sı AKP ve DEM Parti, yanıtını vermiştir.

Evet diyenlere yöneltilen "Sizce Bölgenizde Seçime Katılmama Nedeni Nedir? Sorusuna katılımcıların %13,9'u Ekonomik Kriz, %12,3'ü Partilere Olan İncanın Yitirilmesinden Dolayı, %10,5'i Bilmiyorum/Fikrim Yok, %8,3'ü Seçime Yönelik Umutların Olmamasından Dolayı, %7,7'si İzlenen Politikalardan Dolayı yanıtlarını vermişlerdir.

Yer aldığı bölgede seçmen katılım oranının düşük olduğunu düşünen görüşmecilere, Evet ise; Sizce Seçime Katılmama Nedeni Nedir? Sorusunun 31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz? karşılaştırma baktığımızda;

AKP'ye oy veren görüşmecilerin %15,8'i Partilere Olan İncanın Tükenmesinden Dolayı, %11,4'ü Bilmiyorum/Fikrim Yok, %8,7'si Ekonomik Krizden Dolayı;

CHP'ye oy veren görüşmecilerin, %23'ü Ekonomik Krizden Dolayı, %11,5'i İzlenen Politikalardan Dolayı, %11,5'i Bilmiyorum/Fikrim Yok;

DEM Parti'ye oy veren görüşmecilerin, %9,4'ü Seçime Yönelik Umutların Olmamasından Dolayı, %8,7'si Bilmiyorum/Fikrim Yok, %8,7'si Kayyumlardan Dolayı;

Oy Kullanmadım yanıtını veren görüşmecilerin, %18,3'ü Yöneticilerin Tutumlarından Dolayı, %17,2'si Partilere Olan İncanın Yitirilmesinden Dolayı, %17,2'si Tepkili Olan Seçmenlerden Dolayı, yanıtını vermiştir.

Araştırma grubuna yöneltilen 31 Mart 2024 Belediye Başkanlığı Seçiminde, Türkiye Genelinin Seçmen Katılım Oranının Düşük Olduğu Düşünüyor Musunuz? sorusuna katılımcıların %71,2'si Evet, %28,8'i Hayır yanıtlarını vermişlerdir.

31 Mart 2024 Belediye Başkanlığı Seçiminde, Türkiye Genelinin Seçmen Katılım Oranının Düşük Olduğunu Düşünüyor Musunuz? Sorusunun 31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz? karşılaştırmasına baktığımızda;

AKP'ye oy veren görüşmecilerin %83,1'i, CHP'ye oy veren görüşmecilerin %67,2'si, DEM Parti'ye oy veren görüşmecilerin %69,7'si, Oy Kullanmadım yanıtını veren görüşmecilerin %73,2'si Türkiye geneli katılımın düşük olduğunu düşündüğünü bildirmiştir.

Türkiye genelinde seçimlere katılımın düşük olduğunu düşünenlere yöneltilen "Türkiye Genelinde En Çok Hangi Parti Seçmeninin Katılmadığını Düşünüyorsunuz?" sorusuna, katılımcıların %50,5'i AKP, %12,3'ü AKP ve DEM Parti, %11'i Bütün Partilerin Seçmenleri, %7,6'sı AKP-MHP, %6,5'i DEM Parti yanıtlarını vermişlerdir.

Türkiye geneli seçmen katılım oranının düşük olduğunu düşünen görüşmecilerin yanıtları ile 31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz? Sorusuna verilen yanıtların karşılaştırmasına baktığımızda;

AKP'ye oy veren görüşmecilerin, %42,1'i AKP, %14,9'u Bütün Partilerin Seçmeni, %13,4'ü AKP-DEM Parti;

CHP'ye oy veren görüşmecilerin, %55,3'ü AKP, %13,3'ü AKP-DEM Parti, %8,4'ü AKP-MHP;

DEM Parti'ye oy veren görüşmecilerin, %69,6'sı AKP, %9,4'ü DEM Parti, %9,4'ü Bütün Partilerin Seçmenleri;

Oy Kullanmadım yanıtını veren görüşmecilerin, %25,7'si AKP, %24,8'si Bütün Partilerin Seçmenleri, %16,8'i AKP ve DEM Parti seçmeninin daha çok katılmadığını düşündüğünü ifade etmiştir.

Türkiye genelinde seçimlere katılmama nedeni olarak katılımcıların; %18,5'i Ekonomik Kriz, %10,7'si Partilere Olan İnançın Yitirilmesinden Dolayı, %10,3'ü İzlenen Politikalardan Dolayı, %9,8'i Küskün Seçmenlerin Olmasından Dolayı, %9,3'ü Tepkili Olan Seçmenlerden Dolayı yanıtlarını vermişlerdir.

Türkiye geneli seçmen katılım oranının düşük olma nedeni ile 31 Mart 2024'te Yapılan Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Hangi Partiye/Adaya Oy Verdiniz? Sorusuna verilen yanıtların karşılaştırmasına baktığımızda;

AKP'ye oy veren görüşmecilerin %21,2'si Partilere Olan İnançın Yitirilmesinden Dolayı, %13,1'i Ekonomik Krizden Dolayı, %12,1'i Küskün Seçmenlerin Olmasından Dolayı;

CHP'ye oy veren görüşmecilerin, %19,3'ü Ekonomik Krizden Dolayı, %11,3'ü Tepkili Olan Seçmenlerden Dolayı, %11,3'ü Küskün Seçmenlerin Olmasından Dolayı;

DEM Parti'ye oy veren görüşmecilerin, %25,7'si Ekonomik Krizden Dolayı, %16,2'si İzlenen Politikalardan Dolayı, %13,2'si Tepkili Olan Seçmenlerden Dolayı;

Oy Kullanmadım yanıtını veren görüşmecilerin, %18,8'i Ekonomik Krizden Dolayı, %15,8'i Güvensizlikten Dolayı, %12,9'u Bir Şeylerin Değişmeyeceğini Düşündükleri İçin oy kullanılmadığını düşündüklerini ifade etmişlerdir.